

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/157/2017
Identifikačné číslo spisu:	7212231070
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:7212231070.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne BL Telecom debt, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej č. 14, zastúpenej Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK -ŠTRPKA, s.r.o., s o sídlom v Bratislave, Šoltésovej č. 14, proti žalovanej V. W., bývajúcej N., o zaplatenie 248,95 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 28 C 31/2013, o dovolaní občianskeho združenia Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov č. 5, zastúpeného advokátkou JUDr. Monikou Marjanovičovou, so sídlom v Košiciach, Urbánkova č. 1526/6, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 29. januára 2016 sp. zn. 5 Co 84/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie proti výroku uznesenia Krajského súdu v Košiciach z 29. januára 2016 sp. zn. 5 Co 84/2015, ktorým uznesenie Okresného súdu Košice II z 24. novembra 2014 č. k. 28 C 31/2013-81 zmenil tak, že vstup občianskeho združenia Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov č. 5 do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej nepripúšťa, z a m i e t a a vo zvyšnej časti dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) uznesením z 24. novembra 2014 č. k. 28 C 31/2013-81 rozhodol tak, že vedľajšie účastníctvo občianskeho združenia Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov č. 5 (ďalej len „združenie“) v konaní na strane žalovanej je prípustné.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne uznesením z 29. januára 2016 č. k. 5 Co 84/2015-95 zmenil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie tak, že vstup združenia do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej nepripustil. Vedľajšiemu účastníkovi uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 45,20 eur k rukám jej právneho zástupcu. V odôvodnení poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. februára 2013 sp. zn. 3 Cdo 188/2012, podľa ktorého predpokladom účasti vedľajšieho účastníka v konaní je okrem iného súhlas

(hlavného) účastníka konania, na strane ktorého má vedľajší účastník vystupovať, ak podnet na vstup dal sám vedľajší účastník. Právne závery tohto rozhodnutia aplikoval na prejednávajúcu vec a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky vstupu vedľajšieho účastníka do konania (§ 93 ods. 2 O.s.p.), pretože žalovaná, na ktorej strane chcel vedľajší účastník vystupovať, napriek výzve súdu prvej inštancie nevyslovila súhlas s jeho vstupom do konania. Preto na námietku žalobkyne jeho vstup do konania nepripustil. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podalo dovolanie združenie (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého podanie odôvodnilo ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať). Dovolateľ namietal, že odvolací súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 101 ods. 3 O.s.p., keď skutočnosť, že žalovaná nereagovala na výzvu súdu prvej inštancie, nevyložil tak, že nemá žiadne námietky k vstupu vedľajšieho účastníka do konania na jeho strane. Na podporu svojho názoru poukázal na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov, ktoré dospeli v obdobných veciach k rovnakému názoru. S účinnosťou od 15. októbra 2008 bola zavedená nová skupina subjektov, ktoré mohli do konania vstúpiť ako vedľajší účastník s tým, že legitimáciu ich vstupu do konania dáva samotný zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Dovolateľ takýmto subjektom je, oznámil svoj vstup do konania a preto boli splnené zákonné podmienky pre jeho vstup do konania. Aplikácia ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom od 1. januára 2015 je v prejednávanej veci retroaktívna, zasahuje do právnej istoty a odporuje aj prechodnému ustanoveniu § 355 druhá veta O.s.p. Vo vzťahu k výroku o trovách konania uviedol, že dikcia ustanovenia § 142 O.s.p. umožňuje priznať náhradu trov konania iba voči účastníkovi konania, ktorým ale združenie z dôvodu nepripustenia jeho vstupu do konania rozhodnutím odvolacieho súdu nie je. Žiadal, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že pripustí vstup združenia do konania a v prípade, že nebude v dovolacom konaní úspešný, žiadal, aby dovolací súd s poukazom na § 150 ods. 1 O.s.p. žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu netrpí žiadnym procesným nedostatkom, dovolateľovi nebola odňatá možnosť konať pred súdom a teda odvolací súd zaujal správny právny názor a správne vo veci rozhodol.

5. Žalovaná sa k predmetnému dovolaniu nevyjadrila.

6. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal oprávnený subjekt (združenie), zastúpený advokátom, v neprospech ktorého bolo rozhodnuté, bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie smerujúce voči zmeňujúcemu výroku odvolacieho súdu je potrebné ako nedôvodné zamietnuť (§ 448 CSP) a vo zvyšku je potrebné dovolanie odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

8. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (21. marca 2016), t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle § 470 ods. 1 a ods. 2 veta prvá CSP a procesnú prípustnosť podaného dovolania voči zmeňujúcemu výroku uznesenia odvolacieho súdu posudzoval podľa ustanovenia § 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p., preto zároveň pristúpil k vecnému preskúmaniu dovolacích námietok.

9. Obligatorne v zmysle § 242 ods. 1 O.s.p. sa najvyšší súd zaoberal procesnými vadami uvedenými v § 237 ods. 1 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo

veci, a to bez ohľadu na to, či boli v dovolaní namietané alebo nie. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p., ani tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd, nepreukázaná bola tiež vada konania namietaná dovolateľom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

10. Dovolateľ výslovne namietal, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Z hľadiska obsahového však jeho námietky o nesprávnej aplikácii ustanovení § 93 ods. 3 O.s.p., § 101 ods. 3 O.s.p. a § 355 O.s.p. odvolacím súdom, smerovali voči právnomu posúdeniu veci. Právne posúdenie veci spočíva v činnosti súdu, pri ktorej zistený skutkový stav podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy (v danom prípade § 93 ods. 2, 3 O.s.p.), na základe čoho dospieva k záveru, či sa právo prizná alebo neprizná. Touto činnosťou súdu ale nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom, lebo právnym posúdením veci sa mu neodnímala možnosť uplatnenia jeho procesných práv v konaní v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (R 54/2012, R 43/2003).

11. Následne dovolací súd pristúpil k preskúmaniu správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) z hľadiska sporných otázok namietaných dovolateľom. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12. Dovolateľ namietal nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p. odvolacím súdom. Právny záver odvolacieho súdu v prejednávanej veci, že predpokladom účasti vedľajšieho účastníka v konaní je aj súhlas (hlavného) účastníka, na strane ktorého má vedľajší účastník vystupovať, ak podnet na vstup dal sám vedľajší účastník; boli v súlade s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu (R 62/2014, R 10/2016), preto dovolateľ nemohol s úspechom argumentovať tým, že prípadne judikatúra súdov nižších inštancií vykazuje v tomto smere isté rozdiely.

13. Uznesením z 5. februára 2013 sp. zn. 3 Cdo 188/2012 (publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 62/2014) najvyšší súd reagoval na množiace sa prípady, v ktorých občianske združenia na ochranu spotrebiteľa v obrovskom množstve a často len paušálne vstupovali do konaní, v ktorých išlo o práva zo spotrebiteľských vzťahov. Podstatným tu bol záver najvyššieho súdu, v zmysle ktorého ani vedľajší účastník uvedený v ustanovení § 93 ods. 2 O.s.p. sa nesmie účastníkovi konania nanucovať a v konaní vystupovať proti vôli hlavného účastníka. Súd je preto povinný zisťovať, aký postoj zaujíma ním podporovaný účastník. Z ustanovenia § 93 O.s.p. nemožno žiadnym spôsobom vyvodiť, že by vedľajší účastník mohol v konaní vystupovať napriek nesúhlasu „ním podporovaného“ účastníka; svoj nesúhlas s vedľajším účastníctvom tento účastník nemusí ani odôvodňovať. Je pojmovo vylúčené, aby účastník konania bol pred súdom podporovaný niekým, účasť ktorého v konaní si neželá. S podobným odôvodnením prijímal najvyšší súd právne závery aj v skutkovo a právne obdobných veciach, napríklad v konaní sp. zn. 3 Cdo 137/2012, 3 Cdo 280/2013, 5 Cdo 7/2015, 5 Cdo 3/2016, 6 Cdo 77/2014. Uvedené právne závery prijaté vo vzťahu k pôvodnému zneniu ustanovenia § 93 O.s.p. sú plne aplikovateľné aj v prípade tejto prejednávanej veci. Dôvodné preto neboli ani námietky dovolateľa o retroaktívnej aplikácii nového znenia ustanovenia § 93 O.s.p., či porušení ustanovenia § 355 veta druhá O.s.p. odvolacím súdom, ktorý napokon na vec aplikoval ustanovenie § 93 O.s.p. v znení účinnom v rozhodnom čase. Zmena znenia ustanovenia § 93 O.s.p. zákonom č. 353/2014 Z.z., ako uvádza predkladateľ novely, bola práve reakciou na prijatú judikatúru najvyššieho súdu R 62/2014.

14. Podľa obsahu spisu v prejednávanej veci bola žalovaná súdom prvej inštancie oboznámená so vstupom združenia do konania a vyzvaná, aby sa k nemu vyjadrila, ostala však nečinná a neprejavila vôľu, aby združenie vystupovalo v konaní na jej strane. Z tohto dôvodu neostávalo odvolaciemu súdu iné, než na námietku žalobkyne vstup združenia do konania na stranu žalovanej nepripustiť s poukazom na absenciu súhlasu účastníka konania s vystupovaním vedľajšieho účastníka v konaní na jeho strane, ako základného predpokladu prípustnosti vedľajšieho účastníctva.

15. Rovnako správny záver odvolacieho súdu bol aj vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 101 ods. 3 O.s.p. V uznesení zo 7. mája 2014 sp. zn. 6 Cdo 77/2014 (R 10/2016) najvyšší súd uviedol, že ak z právneho predpisu nevyplýva určitý spôsob vyrovnanie vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom (§ 201 veta druhá Občianskeho súdneho poriadku), súd odmietne odvolanie podané vedľajším účastníkom (§ 218 ods. 1 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku), ak účastník konania podporovaný vedľajším účastníkom zostane napriek výzve súdu nečinný a nevyjadrí sa, či súhlasí s odvolaním. Dispozičná zásada, charakterizujúca sporové občianske súdne konanie, znamená totiž zásadne povinnosť súdu rešpektovať vôľu neúspešného účastníka konania nepokračovať v spore iniciovaním opravného konania na základe odvolania podaného vedľajším účastníkom. Rovnaký následok treba vyvodit' zo situácie, ak (hlavný) účastník konania napriek výzve súdu, či súhlasí s odvolaním podaným vedľajším účastníkom vystupujúcim na jeho strane, v rozpore so zásadou vigilantibus scripta sunt (nech si každý stráži svoje práva) zostane nečinný. Zásade spravodlivej ochrany práv zodpovedá, aby sa takáto pasivita účastníka prejavila v procesnom dôsledku, ktorým je nezačatie opravného konania.

16. Postup súdu v zmysle § 101 ods. 3 O.s.p. nebolo možné v prejednávanej veci aplikovať, pretože výzva súdu v zmysle citovaného ustanovenia dopadala len na otázky týkajúce sa „postupu a vedenia konania“, ktorým ale zistenie a určenie okruhu účastníkov konania a vyriešenie procesného postavenia vedľajšieho účastníka nie je. Súhlas hlavného účastníka konania so vstupom vedľajšieho účastníka do konania bol jednou z podmienok vedľajšieho účastníctva v konaní, súd preto musel mať vždy jasno v tom, či účastník na strane, ktorého má vedľajší účastník v konaní vystupovať s jeho vstupom do konania skutočne súhlasí a či by prípadný vstup tohto subjektu do konania nebol v rozpore s jeho vôľou, čo však uplatnenie domnienky podľa citovaného ustanovenia neumožňovalo. Pasivitu (nečinnosť) účastníka konania nebolo možné vykladať ako súhlas a úkon, ktorým by prejavil svoju vôľu so vstupom takéhoto subjektu do konania.

17. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd uzavrel, že právne posúdenie veci odvolacím súdom bolo správne a dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. nebol zistený, preto najvyšší súd dovolanie združenia smerujúce proti zmeňujúcemu výroku napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu zamietol ako nedôvodné (§ 448 CSP).

18. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania, predmetom ktorého bol zmeňujúci výrok odvolacieho súdu, najvyšší súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP.

19. Vo vzťahu k výslovne napadnutému výroku o trovách konania dovolací súd uvádza, že v tejto časti dovolanie nie je procesne prípustné, pretože jeho prípustnosť bola výslovne vylúčená ustanovením § 239 ods. 3 O.s.p. Dovolanie by bolo prípustné iba vtedy, ak by konanie, ktoré jeho vydaniu prechádzalo malo niektorú z väd uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Takéto vady konania ale dovolateľ netvrdil a nezistil ich ani dovolací súd. Obsah dovolacích námietok voči tomuto výroku rozhodnutia odvolacieho súdu; spočívajúci v tvrdeniach dovolateľa o nesprávnej aplikácii ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. a § 150 O.s.p., smeroval voči právnomu posúdeniu veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Samotné nesprávne právne posúdenie veci v súlade s konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Z tohto dôvodu najvyšší súd odmietol dovolanie smerujúce voči výroku napadnutého uznesenia odvolacieho súdu o trovách konania podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania v tejto časti, dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.